

Souhrnná výkonnost ekonomiky

- Meziroční pokles HPH reálně o 3,2 % při výrazně rozdílných změnách v odvětvích**

Vytvořená hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) v běžných cenách 797,6 mld. Kč za 1. čtvrtletí 2009 byla meziročně větší o 6,1 mld. Kč, když rozhodujícím pozitivně působícím faktorem byl pokles její náročnosti na spotřebovaný meziprodukt; více se snížila mezispotřeba než produkce. Reálně se HPH (po sezónním očištění) snížila meziročně o 3,2 % a mezičtvrtletně o 3,9 %. Na uvedený meziroční pokles měl převládající negativní vliv, vzhledem k váze, zpracovatelský průmysl, jehož HPH se snížila o značných 10,7 %. Výrazně se snížila rovněž HPH obchodu a oprav motorových vozidel (o 7,5 %) a peněžnictví a pojišťovnictví (o 6,7 %). Na druhé straně značně vzrostla HPH výroby a rozvodu elektřiny, plynu a vody (o 11,9 %) a zdravotnictví, veterinární a sociální péče (o 9,7 %). Meziroční snížení celkové zaměstnanosti v 1. čtvrtletí 2009 o 0,5 % (sezónně očištěno) vedlo k poklesu produktivity práce o 2,7 % s rozhodujícím záporným vlivem na vývoj HPH.
- Objem HDP se reálně snížil o 3,4 % při značně rozdílném vlivu jeho složek**

Meziroční propad daní z produktů o 4,4 % při nepatrném snížení dotací na produkty vedl k většímu meziročnímu poklesu HDP než HPH. HDP v běžných cenách 878,0 mld. Kč v 1. čtvrtletí 2009 byl meziročně větší o 3,8 mld. Kč a jeho struktura se značně změnila, když výrazně se zvýšil podíl výdajů na konečnou spotřebu na úkor výdajů na tvorbu hrubého kapitálu a čistého vývozu. Reálně se HDP (po sezónním očištění) snížil meziročně i mezičtvrtletně shodně o 3,4 %, tempo meziročního poklesu značně zrychlilo. Pokles HDP brzdily výdaje na konečnou spotřebu, které se reálně zvýšily meziročně o 3,6 % a mezičtvrtletně o 1,4 %; jejich meziroční růst zrychlil o 1,8 p. b., především díky nadměrným výdajům státu (zrychlení růstu o 5,5 p. b.). Meziroční zvýšení spotřebitelských výdajů domácností o 3,0 % přispělo k vývoji HDP 1,5 p. b. Pokles výdajů na tvorbu hrubého kapitálu meziročně o značných 16,2 %, z toho fixního kapitálu „pouze“ o 3,4 % měl negativní vliv na vývoj HDP v rozsahu 4,1 p. b., resp. 0,8 p. b. Z toho vyplývá, že vysoce záporně na objem HDP působila tvorba zásob (3,3 p. b.). Výrazně menší objem zahraničně obchodních transakcí a větší meziroční pokles vývozu (20,5 %) než dovozu zboží a služeb (19,6 %) vedl ke snížení aktivního salda zahraničního obchodu a k negativnímu vlivu čistého vývozu na vývoj HDP v rozsahu 1,7 p. b.
- Hrubý domácí důchod se snížil meziročně reálně o 2,2 %**

V 1. čtvrtletí 2009 se zhodnotila česká národní práce při zahraničně obchodních transakcích. Obchodní zisk z příznivých směnných relací 17,4 mld. Kč vedl k nižšímu poklesu hrubého domácího důchodu (reálně 2,2 %) než HDP o 1,1 p. b. (sezónně neočištěno). Ve srovnání s meziročním vývojem v 1. čtvrtletí 2008, kdy obchodní ztráta z nepříznivých směnných relací dosáhla výše 5,1 mld. Kč a růst HDD byl o 1,2 p. b. pomalejší než růst HDP, došlo tak k výrazné strukturální změně.
- Výrazný pokles hrubých národních úspor**

Hodnota hrubého disponibilního národního důchodu (dále jen HDND) 844,5 mld. Kč (sezónně neočištěno) byla vyšší meziročně o 5,3 mld. Kč a nižší o 33,5 mld. Kč než HDP, což byl důsledek odlivu čistých plateb výrobním faktorům do zahraničí. Značný hodnotový přírůstek výdajů na konečnou spotřebu (33,1 mld. Kč) byl příčinou výrazného snížení hrubých národních úspor (o 27,8 mld. Kč, resp. o 11,2 %). Ty stačily sice k financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu, avšak v menším rozsahu než před rokem; převýšení hrubých národních úspor nad výdaji na tvorbu hrubého kapitálu v 1. čtvrtletí 2008 o 13,8 % se snížilo o 1,4 p. b. na 12,4 % v 1. čtvrtletí 2009. Letošní míra úspor (26,1 %) byla nižší o 3,5 p. b. než před rokem.